

Vážený pán

Predseda vlády SR
Robert Fico
Úrad vlády Slovenskej republiky
Námestie slobody 1
813 70 Bratislava

Pezinok, 26. január 2010

Vážený pán predseda vlády SR,

obraciame sa na Vás ako občania, ktorí majú v úcte ústavu a demokratické princípy, ku ktorým sa Slovenská republika hlási. Sme znepokojení faktom, že nezávislé súdnictvo – jeden z troch základných pilierov demokratického právneho štátu – v tejto krajine počas Vašej vlády prestáva existovať.

Disciplinárne konanie proti sudcovi Miroslavovi Gavalcovi nie je len ďalším zo série vyfabrikovaných procesov, v ktorých si Štefan Harabin vyrovnáva účty so svojimi kritikmi. Je to facka slušnosti, spravodlivosti a právneho štátu. Sudca Najvyššieho súdu je disciplinárne stíhaný preto, že sa sťažoval na zlé pracovné podmienky. Jeho nadriadený mu vyčíta nedostatok odbornosti.

Skúsenosti VIA IURIS, občianskeho združenia chrániaceho ľudské práva, sú opačné. V rozhodovaní v kauzách ako Pezinská skládka, rýchlostná komunikácia R1 pri Žiari n. Hronom, zverejnenie privatizačnej zmluvy Slovenských Telekomunikácií, zverejnenie uznesenia o zastavení stíhania vo veci falošných darcov SDKÚ, a. i. preukázal nielen nadštandardné znalosti z oblasti práva, ale aj vôľu aplikovať ho v súlade s duchom zákona. Jeho rozsudky sú jasne logicky odôvodnené, presvedčivé, odvolávajú sa na medzinárodné právne normy a mohli by slúžiť študentom práva ako vzor. Jeho senát taktiež predložil prelomovú predbežnú otázku na Európsky súdny dvor, ktorá sa týka aplikácie medzinárodného Aarhuského dohovoru a na ktorej rozhodnutie čaká celá Európa. Sudcu Gavalca vnímame ako príklad múdreho sudcu s odvahou a morálnym kreditom, aký by mal byť štandardom na Najvyššom súde.

Sudca Gavalec je jedným zo slušných a odvážnych sudcov, ktorí majú byť potrestaní za to, že nesúhlasili s nemorálnym konaním Štefana Harabina, alebo boli iným spôsobom „nepohodlní“. Za všetkých spomenieme len stíhanie za svedeckú výpoveď v trestnom konaní, ktorá bola v súlade so zákonom, za napísanie listu prezidentovi, za verejné vyjadrenie názoru, či za prietahy, ktoré sudca nespôsobil. Všetci títo sudcovia sú postihovaní za to, že svojim konaním a postojmi naplňajú vzor sudcu, akých má táto krajina málo – ctia si zákon, slušnosť a spravodlivosť.

Vážený pán predseda vlády, vo svojich vystúpeniach na adresu problémov v súdnictve ste niekoľkokrát verejne poznamenali, že tieto problémy si justícia musí vyriešiť sama, nakoľko je nezávislá od výkonnej moci. Nie je to pravda. Štefana Harabina ste sám vymenovali do funkcie ministra spravodlivosti vo Vašej vláde. Počas tohto obdobia systematicky posilňoval svoj vplyv na súdnych funkcionárov. Následne sa ako minister nechal zvoliť do funkcie predsedu Najvyššieho súdu Súdnou radou, ktorej viacerí členovia mu boli fakticky služobne podriadení. Ako minister bez odôvodnenia odvolával predsedov súdov a dosadzoval svojich. Títo okrem iného iniciovali zinscenované disciplinárne konania, ktorých priebeh i výsledky sú hanbou nielen v očiach slovenských občanov, ale už aj v očiach zahraničia. Teraz ako predseda NS SR prostredníctvom zmien v rozvrhu práce, odmeňovaní, pridelovaní prípadov, či iných metód, vyvíja neprijateľný tlak na sudcov.

Pán predseda vlády, mali ste vo vláde ministra, ktorý klamal v parlamente, rasisticky osočoval poslanca a nikdy nevysvetlil svoje styky s osobami podozrivými z organizovaného zločinu. Tento človek dnes stojí na čele súdnej moci tohto štátu. Vy, ako právnik s praxou v oblasti ľudských práv, určite viete lepšie ako ktokoľvek iný, že nezávislosť súdnej moci sa nemôže budovať na zastrášaní, ponižovaní, nezmyselných disciplinárnych trestoch a svojoľnom zasahovaní výkonnej moci do obsahu práce súdnictva. Viete rovnako ako my, ktorí denne pomáhame ľuďom brániť svoje práva, že ľudské práva sú bez fungujúceho súdnictva len zdrapom papiera. Človek, ktorý sa stretne s nespravodlivosťou, by v právnom štáte mal mať možnosť obrátiť sa na nezávislý a nestranný súd, ktorý rýchlo a spravodlivo rozhodne, vydá mu jasný a zrozumiteľný rozsudok, podľa ktorého sa dotýčny zariadi. Ani posilňovanie sociálnych istôt občanov nemá zmysel, ak tieto práva negarantuje súd a sudca, ktorý sa nebojí rozhodovať výlučne podľa zákona. Dokedy majú občania tejto krajiny čakať na takéto súdy?

Vyzývame Vás preto, aby ste sa ako predseda vlády, líder najsilnejšej politickej strany a najmocnejší muž tejto krajiny začali seriózne zaoberať problémom straty nezávislosti a znefunkčnenia inštitútov súdnictva v našej krajine. Očakávame, že táto téma bude predmetom bilancovania činnosti vlády 2006 - 2010 a takisto bude zaradená do Vášho volebného programu na nasledujúce volebné obdobie.

Pán premiér, súdnictvo musí byť, podobne ako iné problémy v demokratickom štáte, predmetom verejnej debaty. Parlament a vláda sú, na rozdiel od sudcov, priamo zodpovední občanom za úroveň demokratických inštitúcií v krajine. Preto sa obraciame na Vás.

S úctou,
VIA IURIS – Centrum pre práva občana

v zastúpení

Dr. Zuzana Aimaq - Fialová
riaditeľka